

Overgewicht 2-4 jaar

JGZ-Organisatie: Yunio, 2014

Inleiding

Met behulp van Jeugd in Beeld (JIB, <http://jeugdinbeeld.databank.nl/>) worden gegevens uit het Digitaal Dossier Jeugdgezondheid (DD JGZ) voor de deelnemende JGZ-organisaties op geaggregeerd niveau in beeld gebracht. Daartoe verzamelen JGZ-organisaties anonieme gegevens in het DD JGZ. JIB geeft JGZ-organisaties inzicht in de gezondheid van de populatie die zij in zorg hebben en stelt spiegelinformatie beschikbaar voor benchmarking. Het doel van JIB is om beleids- en sturingsinformatie te leveren de kwaliteit van de zorg te optimaliseren. Deze rapportage brengt de indicator 'Overgewicht' in beeld. Uit onderzoek onder Nederlandse kinderen blijkt dat overgewicht vaker voorkomt bij meisjes, kinderen van Turkse of Marokkaanse afkomst en laag opgeleiden^{1 2}. De resultaten worden daarom overall en in samenhang met geslacht, etniciteit -i.c. Turks of Marokkaans- en opleiding (van de ouders of verzorgers) gepresenteerd.

In deze rapportage richten we ons op het volgende werkgebied:

Werkgebied

In de rapportage worden de gegevens van de JGZ-organisatie(s) telkens afgezet tegen de gegevens van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan JIB. Daarbij wordt gebruik gemaakt van onder meer tabellen en staafdiagrammen. In de staafdiagrammen wordt met kleuren gewerkt. De betekenis van de kleuren kan per staafdiagram verschillen.

- 1 Schönbeck Y, Talma H, van Dommelen P, Bakker B, Buitendijk SE, Hirasing RA, van Buuren S. Increase in prevalence of overweight in Dutch children and adolescents: a comparison of nationwide growth studies in 1980, 1997 and 2009. *PLoS One*. 2011;6:e27608.
- 2 Schönbeck Y, van Buuren S. Factsheet Resultaten Vijfde Landelijke Groeistudie. TNO, 10 juni 2010.

Methode

JIB maakt gebruik van gegevens uit het DD JGZ, die zijn geregistreerd volgens de standaard van de JGZ, te weten de Basisdataset (BDS). Deze gegevens zijn getoetst volgens het protocol 'Kwaliteitscontrole voor data binnen Jeugd in Beeld'. Dit protocol levert inzicht in de controles die zijn uitgevoerd op het gebied van volledigheid, consistentie, juistheid en verdeling van de gegevens.

Met behulp van lengte en gewicht is de body mass index (BMI: kg/m^2) uitgerekend. BMI is ingedeeld in de categorieën ondergewicht (thinness grades II+ III)³, gezond gewicht, overgewicht en obesitas volgens de International Obesity Task Force (IOTF) afkapwaarden⁴. Deze internationale afkapwaarden zijn specifiek opgesteld voor kinderen, waarbij rekening wordt gehouden met het geslacht en de leeftijd van het kind. Jongens groeien immers in een andere tempo dan meisjes. Naast de BMI speelt ook de indruk van de JGZ-professional een rol. In deze rapportage is de indruk van de professional echter niet opgenomen.

De indeling van etniciteit is gebaseerd op de CBS-definitie. Een kind is van Nederlandse afkomst als beide biologische ouders in Nederland zijn geboren en van Turkse of Marokkaanse afkomst als ten minste één van de biologische ouders in respectievelijk Turkije of Marokko is geboren.

Het opleidingsniveau van de ouder(s)/verzorger(s) is gedefinieerd als het opleidingsniveau van de ouder/verzorger met de hoogst genoten afgeronde opleiding en ingedeeld in de categorieën laag (max. MAVO/VMBO-GL&TL), midden (MBO, HAVO&WO) en hoog (HBO/HTS/HEAO, WO)⁵.

In deze rapportage worden uitkomsten alleen weergegeven als die op minimaal 37 kinderen zijn gebaseerd (i.e. drempelwaarde ≥ 37). Met deze drempelwaarde is de breedte van het 95% betrouwbaarheidsinterval van een prevalentie maximaal 30%.

3 Cole TJ, Flegal KM, Nicholls D, Jackson AA. Body mass index cut offs to define thinness in children and adolescents: international survey. *BMJ*. 2007;335:194.

4 Cole TJ, Bellizzi MC, Flegal KM, Dietz WH. Establishing a standard definition for child overweight and obesity worldwide: international survey. *BMJ*. 2000;320:1240-3.

5 Verweij A (RIVM). Onderwijsdeelname: Indeling opleidingsniveau. In: Volksgezondheid Toekomst Verkenning, Nationaal Kompas Volksgezondheid. Bilthoven: RIVM, <<http://www.nationaalkompas.nl>> Nationaal Kompas.

Resultaten

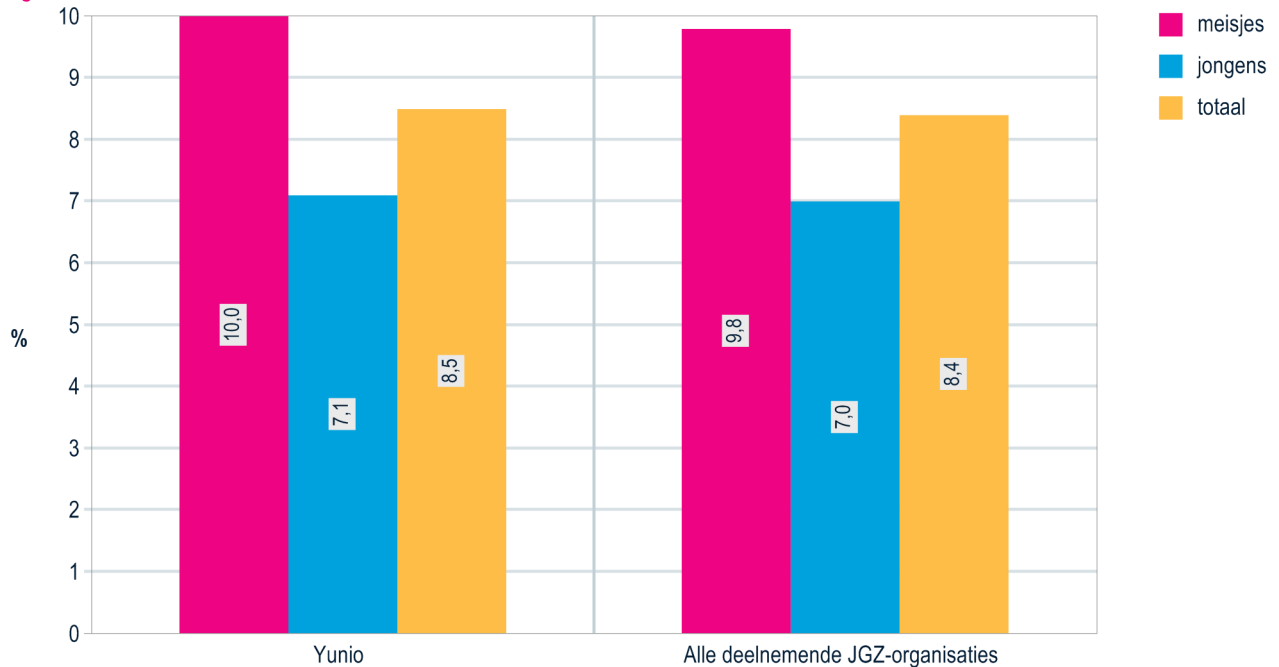
Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal kinderen waarover de gegevens van BMI voor de contactmomenten 2 jaar, 3 jaar en 3 jaar en 9 maanden bekend zijn. Op basis van deze aantallen zijn de cijfers uit de figuren 1 t/m 5 gebaseerd.

Tabel 1 Overzicht aantal kinderen, 2014

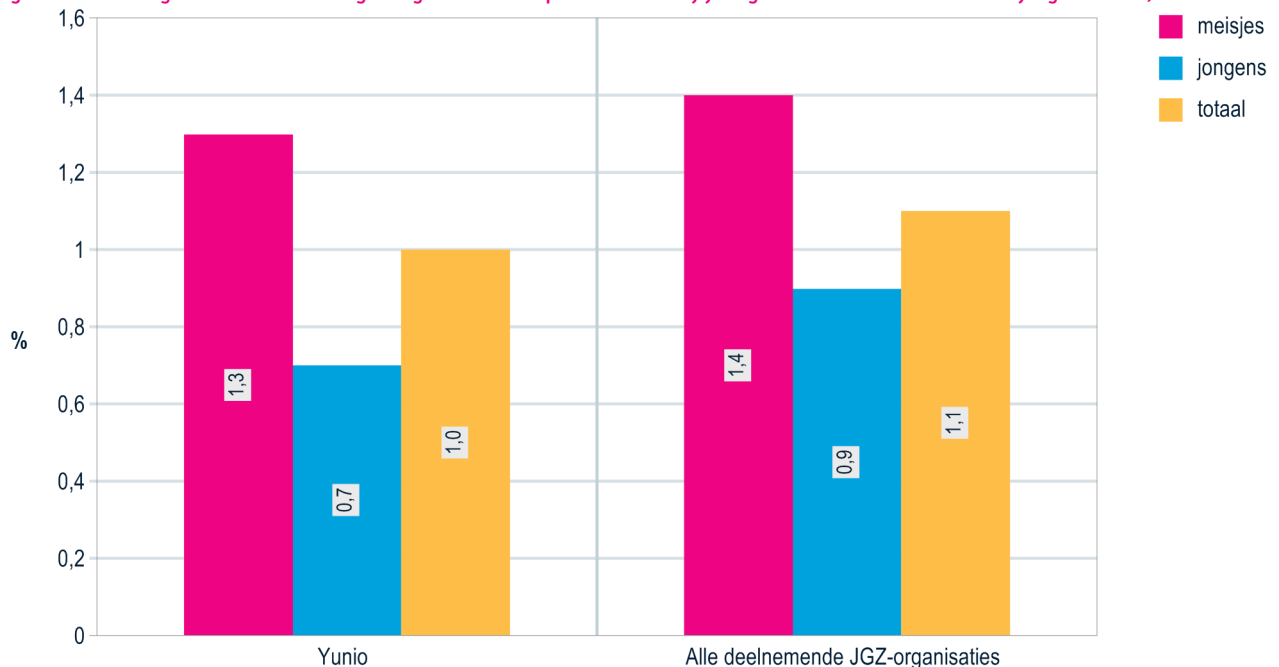
Karakteristieken	Yunio			Alle deelnemende JGZ-organisaties		
	totaal	meisjes	jongens	totaal	meisjes	jongens
Totaal	9.737	4.747	4.990	50.465	24.566	25.899
Contactmoment						
2 Jaar	3.006	1.512	1.494	13.823	6.688	7.135
3 Jaar	3.264	1.575	1.689	17.767	8.648	9.119
3,9 Jaar	3.467	1.660	1.807	18.875	9.230	9.645
Afkomst						
Nederlands	7.388	3.548	3.840	38.541	18.770	19.771
Turks	202	104	98	1.219	630	589
Marokkaans	50	21	29	1.418	699	719
overig	1.069	551	518	7.935	3.801	4.134
onbekend	1.028	523	505	1.352	666	686
Opleiding						
laag	400	206	194	3.079	1.496	1.583
midden	2.835	1.384	1.451	13.137	6.330	6.807
hoog	3.044	1.472	1.572	15.837	7.748	8.089
onbekend	3.458	1.685	1.773	18.412	8.992	9.420

Figuur 1a geeft het percentage overgewicht (inclusief obesitas) van het totaal aantal kinderen naar geslacht weer. Figuur 1b geeft het percentage obesitas en figuur 1c het percentage ondergewicht. De roze staafdiagrammen geven het percentage voor de meisjes weer, de blauwe staafdiagrammen voor de jongens en de gele staafdiagrammen voor het totaal aan jongens en meisjes. In de figuren staan de percentages voor de eigen organisatie vergeleken met de percentages voor alle deelnemende JGZ-organisaties. In elk staafdiagram staat het percentage in cijfers weergegeven.

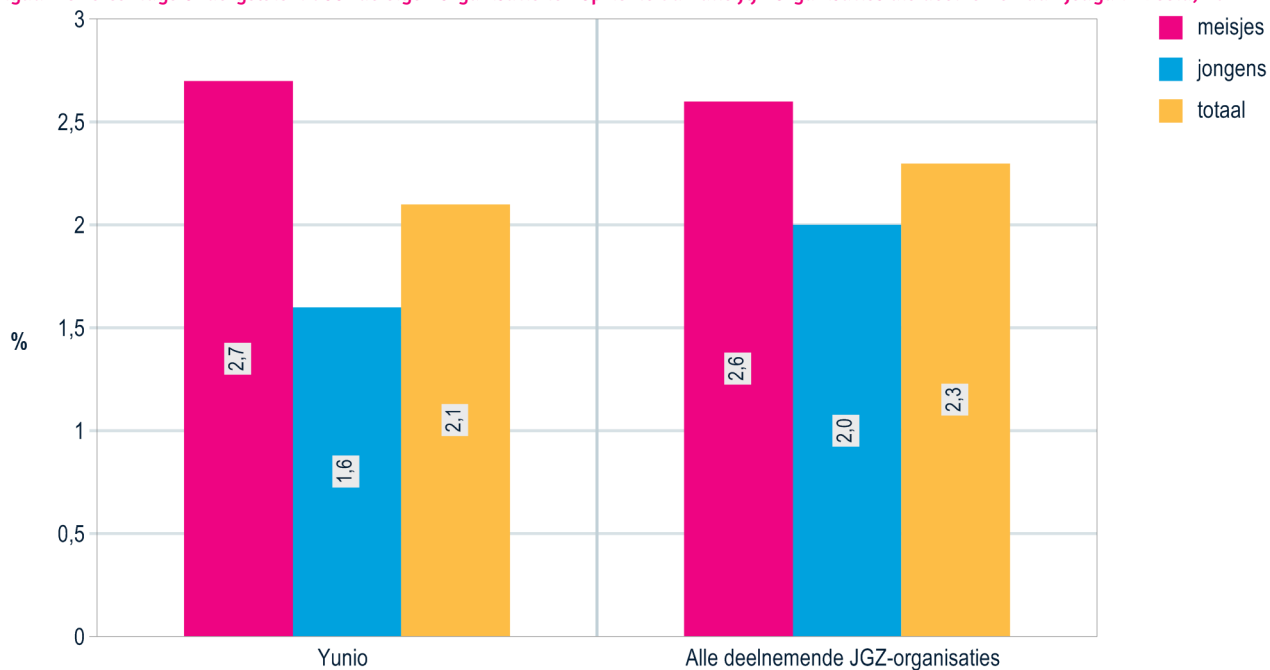
Figuur 1a Percentage overgewicht (inclusief obesitas) voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

Figuur 1b Percentage obesitas voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

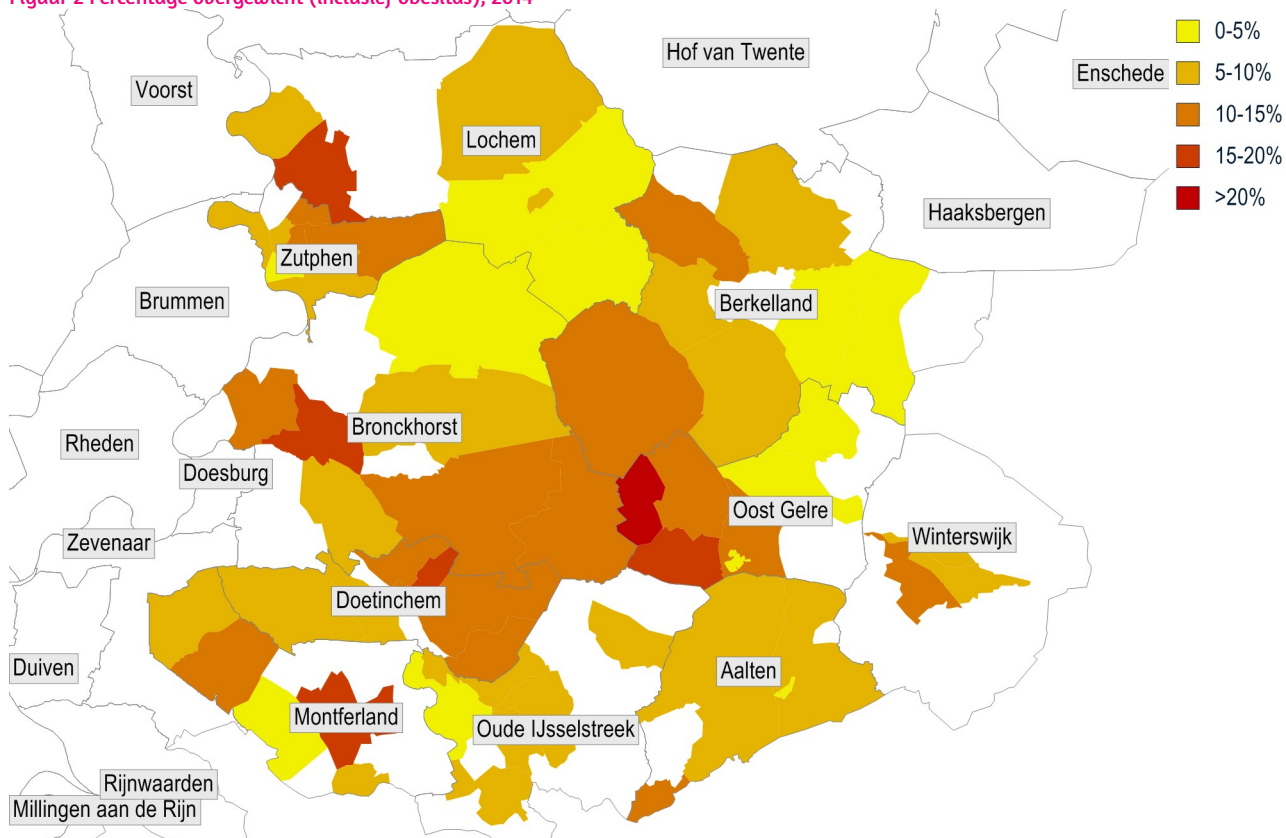

Figuur 1c Percentage ondergewicht voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

Figuur 2 geeft het percentage overgewicht (inclusief obesitas) voor de verschillende postcodegebieden weer. De percentages zijn ingedeeld in categorieën variërend van een laag percentage (0-5%) naar een hoog percentage (>20%). Percentages die berekend zijn met minder dan 37 kinderen (onder de drempelwaarde) worden niet getoond.

Figuur 2 Percentage overgewicht (inclusief obesitas), 2014

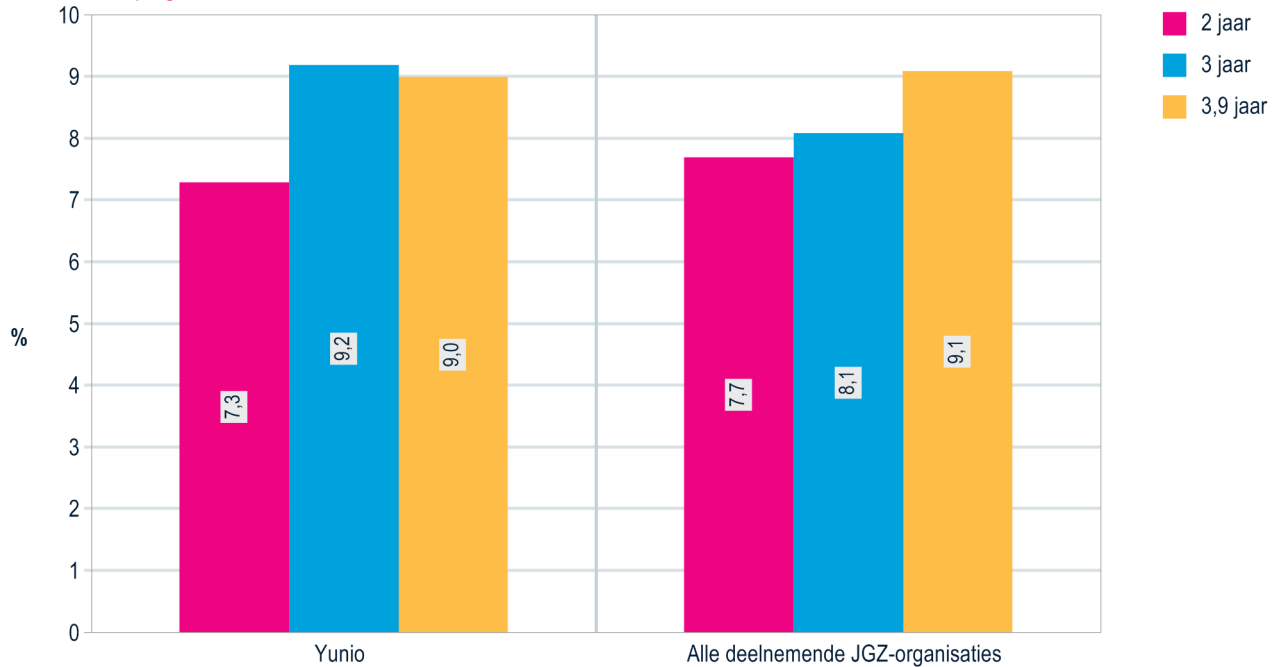
Tabel 2 geeft per gemeente het aantal kinderen, het percentage overgewicht (inclusief obesitas) en obesitas weer.

Tabel 2 Overgewicht (inclusief obesitas), 2014

	Totaal aantal kinderen [personen]	Percentage overgewicht (incl. obesitas) [%]	Percentage obesitas [%]
Aalten	744	8,5	1,2
Berkelland	1.136	7,5	1,0
Bronckhorst	833	9,1	0,6
Doetinchem	1.626	10,1	1,4
Lochem	747	8,4	0,8
Montferland	791	8,8	1,0
Oost Gelre	806	7,8	0,4
Oude IJsselstreek	1.002	8,1	1,0
Winterswijk	763	8,3	0,9
Zutphen	1.284	7,9	0,9
Totaal	9.732	8,5	1,0

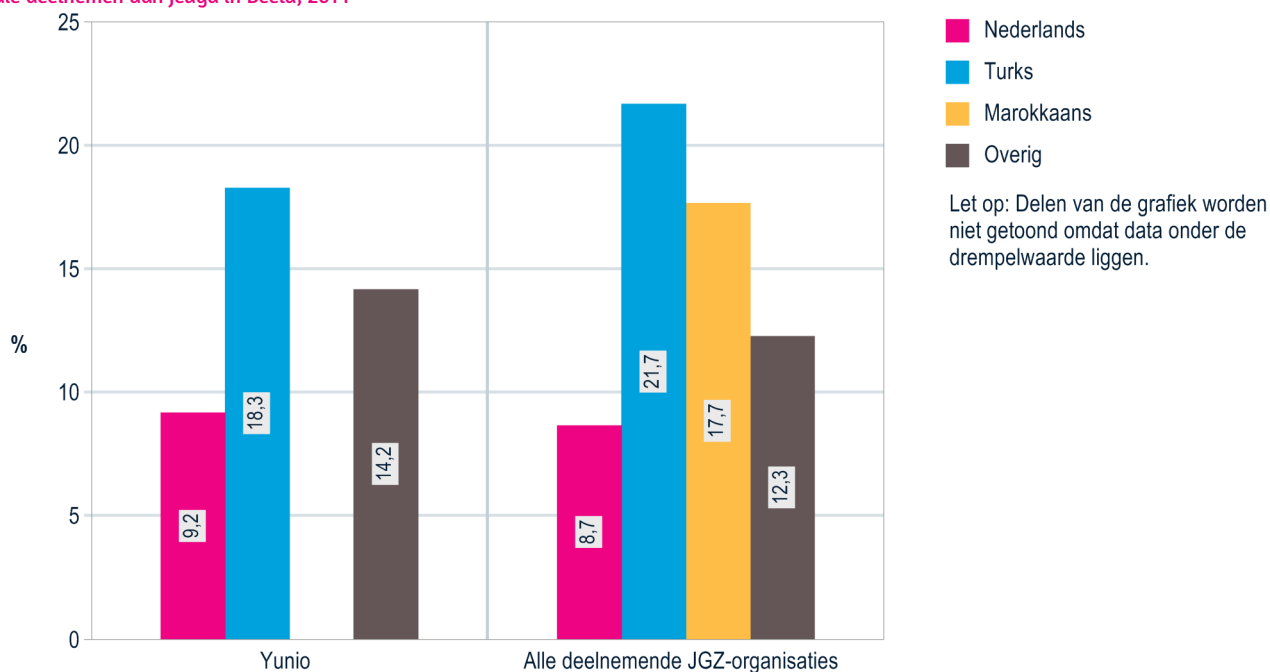
Figuur 3 geeft het percentage overgewicht (inclusief obesitas) naar contactmoment weer. De roze staafdiagrammen geven het percentage voor het contactmoment van 2 jaar weer, de blauwe staafdiagrammen voor het contactmoment van 3 jaar en de gele staafdiagrammen voor het contactmoment van 3 jaar 9 maanden. In de figuren staan de percentages voor de eigen organisatie vergeleken met de percentages voor alle deelnemende JGZ-organisaties. In elk staafdiagram staat het percentage in cijfers weergegeven.

Figuur 3 Percentage overgewicht (inclusief obesitas) naar contactmoment voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

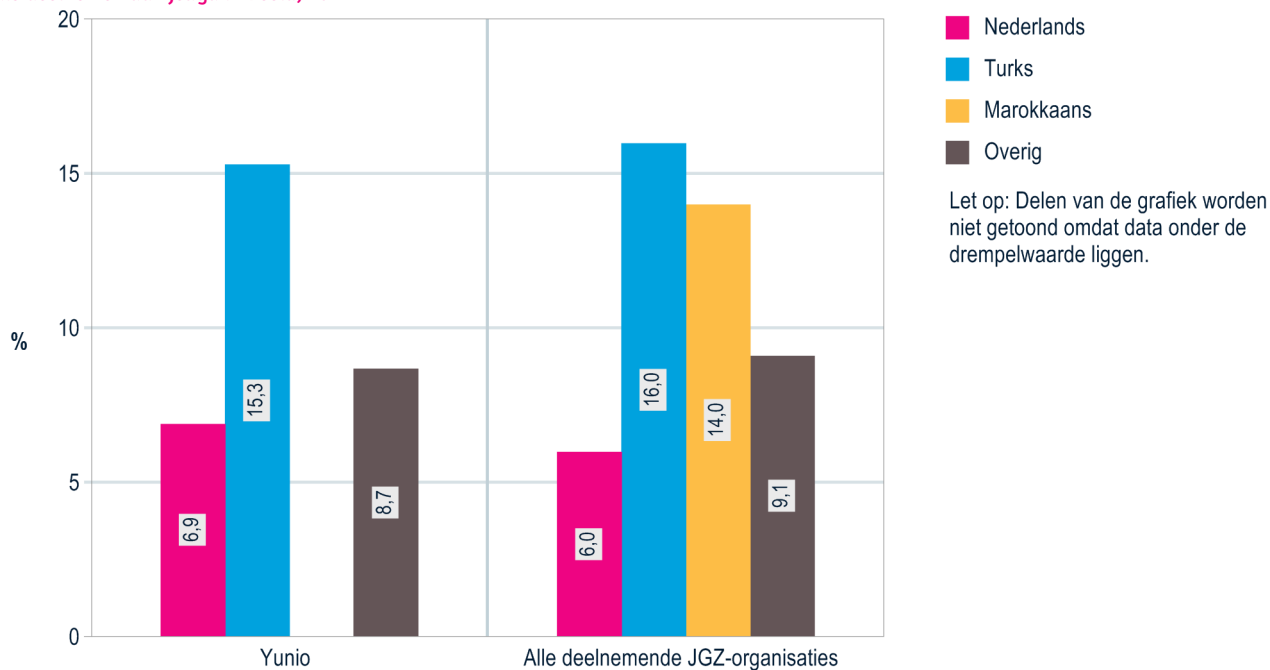

Figuren 4a en 4b geeft voor kinderen met een Nederlandse, Turkse of Marokkaanse afkomst het percentage overgewicht (inclusief obesitas) naar geslacht weer. De roze staafdiagrammen geven het percentage voor kinderen met een Nederlandse afkomst weer, de blauwe staafdiagrammen voor kinderen met een Turkse afkomst, de gele staafdiagrammen voor kinderen met een Marokkaanse afkomst en de donkerbruine staafdiagrammen voor kinderen met een andere etnische afkomst. In de figuren staan de percentages voor de eigen organisatie vergeleken met de percentages voor alle deelnemende JGZ-organisaties. In elk staafdiagram staat het percentage in cijfers weergegeven.

Figuur 4a Percentage overgewicht (incl. obesitas) voor meisjes naar afkomst voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

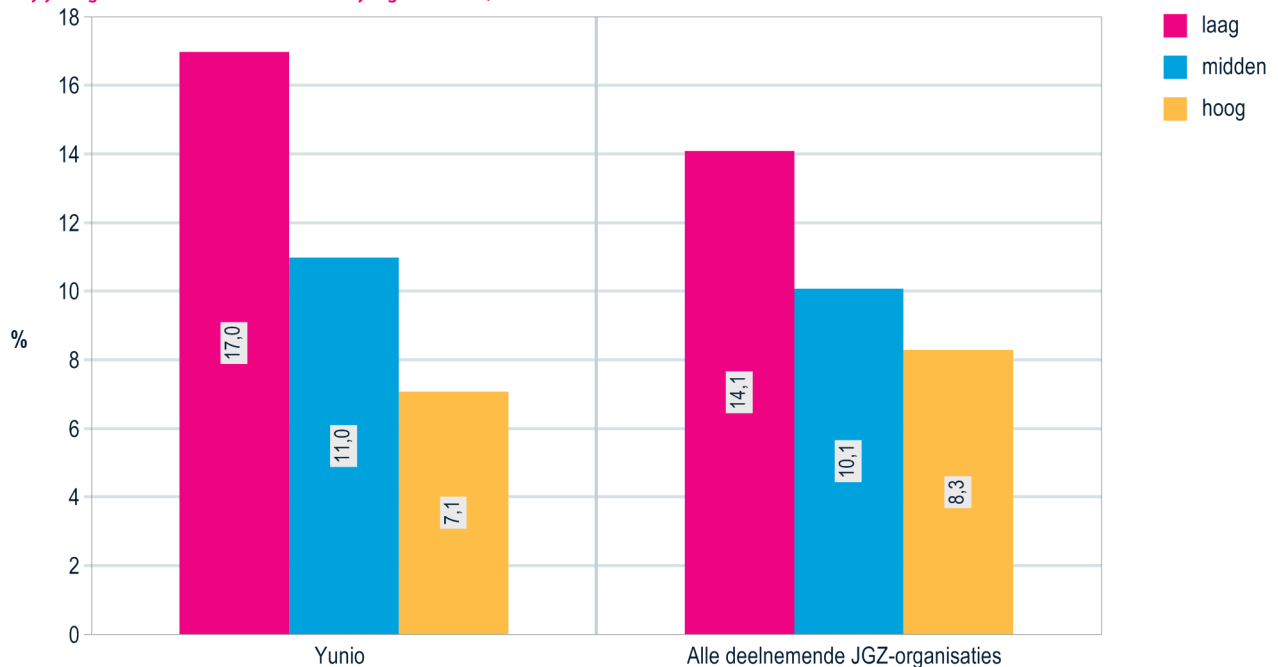

Figuur 4b Percentage overgewicht (incl. obesitas) voor jongens naar afkomst voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

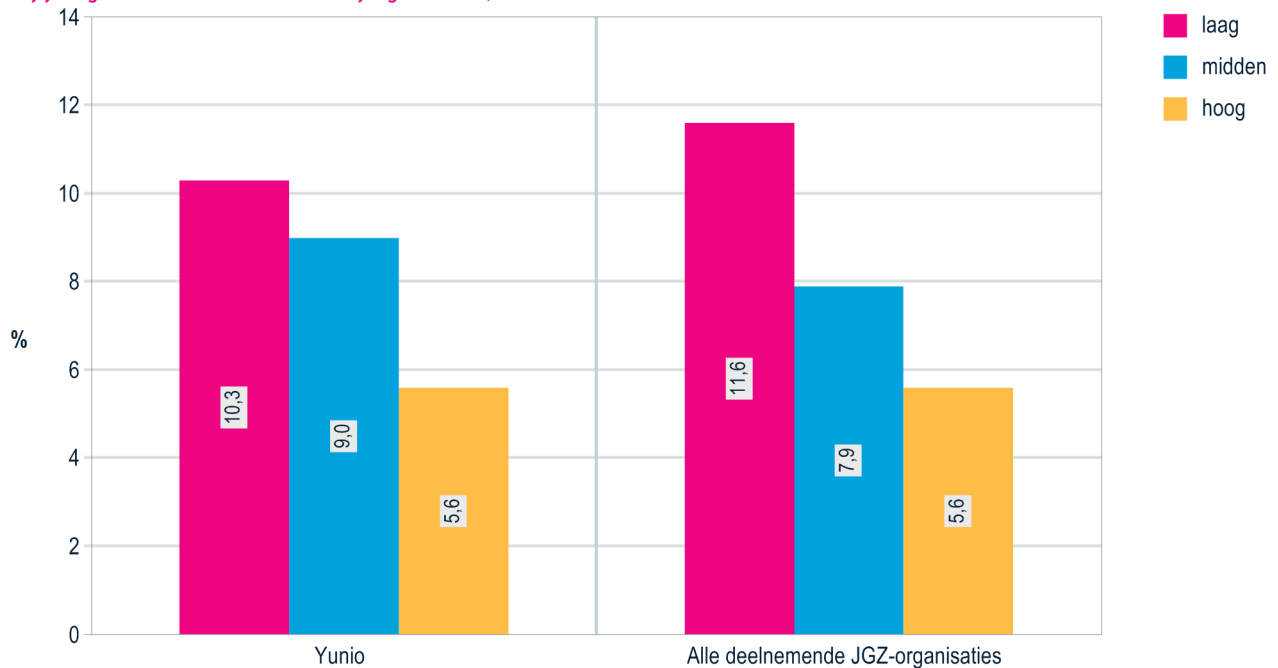

Figuren 5a en 5b geven voor kinderen met laag, midden of hoog opgeleide ouders/verzorgers het percentage overgewicht (inclusief obesitas) naar geslacht weer. Figuur 5a voor meisjes en figuur 5b voor jongens. De roze staafdiagrammen geven het percentage voor kinderen met laag opgeleide ouders/verzorgers, de blauwe staafdiagrammen voor kinderen met middelhoog opgeleide ouders/verzorgers en de gele staafdiagrammen voor kinderen met hoog opgeleide ouders/verzorgers. In de figuren staan de percentages voor de eigen organisatie vergeleken met de percentages voor alle deelnemende JGZ-organisaties. In elk staafdiagram staat het percentage in cijfers weergegeven.

Figuur 5a Percentage overgewicht (incl. obesitas) voor meisjes naar opleiding ouders/verzorgers voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

Figuur 5b Percentage overgewicht (incl. obesitas) voor jongens naar opleiding ouders/verzorgers voor de eigen organisatie ten opzichte van alle JGZ-organisaties die deelnemen aan Jeugd in Beeld, 2014

Discussie

Deze rapportage geeft inzicht in de BMI-verdeling van de populatie van kinderen in zorg van de deelnemende JGZ-organisaties. De aanname hierbij is dat de aangeleverde gegevens van voldoende kwaliteit zijn. Ondanks de toetsing volgens het kwaliteitsprotocol, kan het voorkomen dat in de beginfase van JIB de gegevens onvolledig zijn of onvolkomenheden bevatten. Conclusies die voortkomen uit deze rapportage dienen dan ook met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

De systematiek van Jeugd in Beeld is ontwikkeld door het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid in samenwerking met JGZ-organisaties en met medewerking van TNO.

Voor meer informatie over Jeugd in Beeld: www.ncj.nl